

“Fidel ha dit que cal deixar pas al jovent”

Pedro Trigo és un dels líders històrics de la revolució cubana. Als anys 50 va participar en el famós assalt a la caserna de Moncada i posteriorment va formar part de l'administració de Cuba. Abans de l'anunci esperat del futur de Fidel Castro, que es preveu que es farà diumenge, dia 24 de febrer, Pedro Trigo parla d'allò que queda de la revolució.

Pedro Trigo (l'Havana, 1928) és un dels pocs supervivents del grup que va participar en l'assalt de la caserna de Moncada, a Santiago de Cuba, el 26 de juliol del 1953, l'intent frustrat d'enderrocar la dictadura de Fulgencio Batista, que per a molts va marcar l'inici del canvi de règim que arribà el primer de gener del 1959. Trigo va exercir diversos alts càrrecs en l'administració estatal i posteriorment va formar part del cos diplomàtic. Treballà a les ambaixades cubanes a Praga i a Madrid, on va ser el primer secretari del 1973 al 1977. Després fou cònsol a Bulgària. Ha estat un dels principals impulsors dels casals cubans arreu del món i ha rebut les condecoracions més significatives de l'estat cubà. Té una filla que, per circumstàncies de la vida, viu a Catalunya, i la visita unes quantes setmanes cada any.

—Vàreu ser un dels primers líders de la revolució cubana. Com hi vàu arribar?

—Les meves inquietuds revolucionàries van començar quan tenia 17 anys, i en faré 80. Em sento amb les mateixes idees i els mateixos principis que quan em vaig iniciar en les lluites polític-sindicals. El meu germà Julio i René Beria Morales, també combatent al Moncada i després expedicionari al Granma [el vaixell en què Fidel Castro va desembarcar a Cuba], em van demanar que m'afiliés al Partit del Poble Cubà (ortodox). En un acte d'aquest partit, vaig denunciar que el president cubà

d'aleshores, Carlos Prío Socarrás, s'havia quedat una finca de grans dimensions i que havia fet fora els pagesos que la menaven. En baixar de l'estrada, un jove alt i corpulent em va agafar pel braç i em va demanar si allò que havia dit era cert. Vaig pensar que la policia ja m'havia agafat, però vaig respondre que sí, que era cert i que tenia proves per a demostrar-ho. Aleshores em va demanar què em semblava si anàvem a entrevistar i fotografiar aquells pagesos perquè se sabés el fet. També em va demanar si sabia qui era ell. Com que no en tenia ni idea, em va dir que era Fidel Castro i li vaig respondre que encantat i que estava plenament a la seva disposició. Parlem de temps abans de l'assalt al Moncada.

—Una vegada vàreu dir que als joves que vàu participar en aquell assalt no us van guiar les idees marxistes sinó les de José Martí...

—Les de Martí i les d'Eduardo Chivas y Rivas, a parer meu, el polític més honest en el període de la pseudo-república cubana, un home que va lluitar per foragitar els lladres del tresor públic. Martí deia: “Con los pobres de mi pueblo, / quiero mi suerte echar; / el murmullo del arroyo, / me complace más que el mar” [s'emociona en recitar Martí]. No tinguis cap dubte que va ser així; de Marx en sabíem poc, però tots seguïem el llegat martià.

—Com veieu la revolució gairebé mig segle després?

—Sóc optimista. Hi ha coses de dins la revolució que no m'agraden, però, per

damunt de tot, cal veure tot allò positiu que s'ha aconseguit: la medicina, la cultura, l'esport, l'ensenyament... Quan era jove, veia la mainada amb els pantalons estripats, penjats als tramvies, als busos, passant gana i necessitat. Avui, des del primer curs fins a la universitat tenen un uniforme, un berenar. Que podria ser millor? D'acord. Però si no és millor és per culpa del blocatge.

—Què és allò que no us agrada de la revolució?

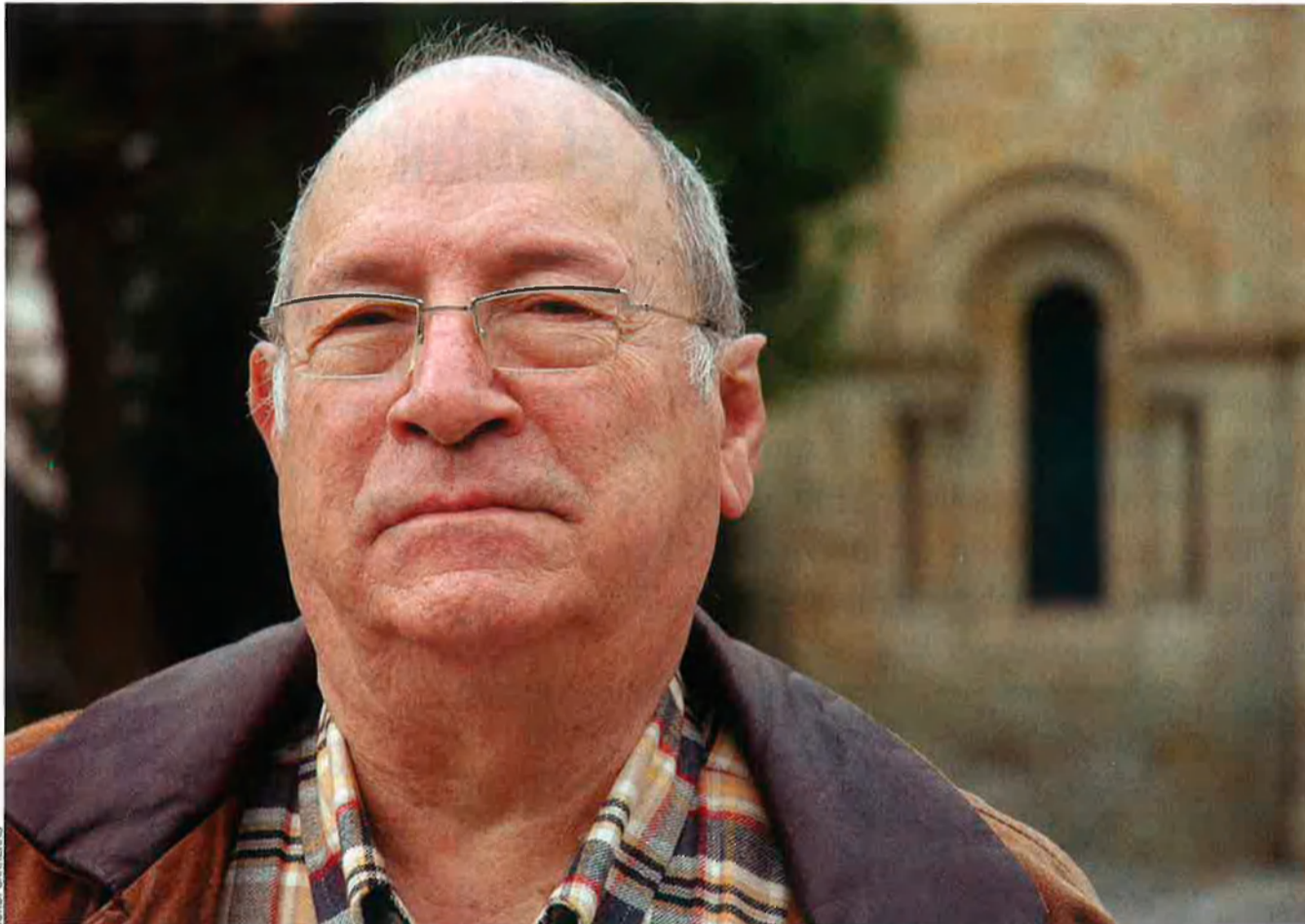
—Crec que falta exigència als dirigents [pica amb la mà sobre la taula]. Si un accepta un càrrec, ha de complir allò que s'espera que faci. La paraula clau és exigència. Una cosa és combatre, allò tan formós i ple d'ideals, però després arriba el poder i hi ha gent que s'hi acomoda. Hem hagut de sancionar dirigents, no fa tant fins i tot un membre del buró polític per mal govern.

—No hi veieu res més a criticar?

—Crec que no s'ha fet una política prou positiva al Ministeri d'Agricultura; penso que es podia haver fet més bé, amb els ministres que hem tingut. Podien haver treballat molt més. En una època, als petits pagesos se'ls feien malbé els productes que collien abans de cobrar-los. Van acabar venent-los a intermediaris que els els pagaven de seguida. Això s'ha corregit i ara ja no és així, però per què passava abans? Per burocràcia, indolència i falta d'exigència.

—El 24 de febrer, Fidel Castro anunciarà si continua al capdavant o ho deixa. Creieu que la revolució necessita un canvi de timoner?

—Fidel ha dit que no és bo d'entestar-se amb els càrrecs i que cal deixar pas al jovent. Hi estic d'acord. Són molts anys i s'ha d'anar deixant pas a la joventut. En aquest procés electoral en què ens trobem immersos s'han escollit diputats joves i veurem si Fidel es retira de la primera línia i qui pren el relleu. Crec que la successió està entre Raúl Castro, Ricardo Alarcón de Quesada i Carlos Lage Dávila. I, personalment, em decantaria per Raúl Castro. Però això ho ha de decidir el parlament cubà a la reunió del 24 de febrer.

Pedro Trigo, fotografat prop de l'església de Castelldefels, durant una visita recent a Catalunya.

—Però creieu que amb Raúl serà donar pas al jovent i que s'hi notarà gaire canvi?

—Raúl té un equip molt bo. Et podria anomenar unes quantes figures, com per exemple Carlos Lage mateix, que porta molt bé tota la qüestió econòmica, o Felipe Pérez Roque, tot i que sigui tan jove. Jo, Raúl el votaria una vegada i mil. No és la imatge que se'n té a l'exterior. Penso que hem d'anar avançant i democratitzant-nos dintre dels nostres principis revolucionaris, sota el qui sigui el nou president de la República de Cuba, no pas segons què ens demanin des de Miami. El món va avançant i la Revolució s'ha d'anar adequant a aquests canvis.

—Vàreu estar a l'ambaixada de Cuba a Madrid quan Franco va morir. Com recordeu aquella època?

—Doncs mira, va ser una època molt bona per a les relacions comercials entre Cuba i Espanya. I amb tota honestedat, t'haig de dir que Franco va tenir una bona actitud cap a Cuba. Ja sé que amb

això alguns amics se'm poden enfadar i que pot caure malament a molta gent, però va ser així. I vull deixar clar que sóc antifranquista i antifeixista.

—En què us baseu per dir-ho?

—Hi havia un ministre, Fernández Cuesta, que havia d'anar a signar un protocol comercial a Cuba. Diversos ministres s'hi oposaven i aquest va anar a veure Franco, que li va demanar qui eren aquests ministres, que ja parlaria amb ells. I a Fernández Cuesta li va dir que anés a Cuba "perquè és filla nostra, una part nostra i l'hem d'ajudar". Ho sé per aquest mateix ministre i pel doctor

“Crec que la successió està entre Raúl Castro, Alarcón de Quesada i Carlos Lage”

Puigvert, l'uròleg català, amb qui vaig tractar en dues ocasions.

—Enguany hi ha eleccions als Estats Units. No sé si sabeu que Barack Obama va dir que si guanyava volia restablir el tràfic amb l'illa i que determinats grups del sector turístic nord-americà fan pressió perquè s'axequi el blocatge. Com ho veieu?

—No sabia això d'aquest xicot, Obama. Restablir el tràfic ja seria molt. I si volen venir a invertir a Cuba, encantat, mentre es regeixin per la nostra Cambra de Comerç. Ara, hi ha qui vol seguir les regles de la lliure empresa, i això no és així. Hi ha d'haver un control, una organització. De tota manera, respecte a les eleccions als Estats Units, sempre recordo una resposta del Che Guevara a una pregunta exactament igual: “Da lo mismo Juana que su hermana.” Ara, jo no tinc res contra el poble nord-americà. Crec en ell, no en els qui el dirigeixen.

Jordi Carreras